

Osman Hamdi Bey'in Tek Gülü

Bunca yıl, hem de yılda kaç kez geçtik o sapaktan, her seferinde kenardaki bir tabelaya “*aklımda!*” diye bakarak.
Kısmet bu güneymiş.

Soğuk moğuk dinlemeyip gittim bu sabah.
Yatağan'dan 20 km içeride Turgut.
Eski adıyla *Leyne* yani.

Gözü rahatsız etmeyen bir küçük kasaba.
Arada güngörmüş evler var.
Yeni ‘mahalli yapılanma düzeniyle’
“*Yatağan'ın mahallesi*” olmuş.
Meydanda güzel, ölçekli bir cami var.
Eski bir kilise tabii.

Kasabanın asıl özelliği, orada
“*Osman Hamdi Bey Evi*” dedikleri eski bir konak olması.
1851'de yapılmış.
Yatağan yolu üzerindeki her geçişimde batığım tabela
onu işaretliyor.

Birkaç kilometre ötede,
eski zeytinler arasından geçilip gidilen bir *ören yeri*,
tarih öncesinden bu yana *pagan- şaman- hıristiyan*,
hepsi için hep kutsal kent olmuş *Lagina* var.

11 kilometre uzağındaki *Stratonikiea'nın*
(Eskihisar, şimdi adı)
kutsal alanıymış *Lagina*.

Baş Azize etrafındakilerle birlikte
aradaki kutsal yolu yürüyerek (öyle bir yol varmış)
Lagina'ya gidermiş *Stratonikiea'dan*.
Dolunay gecelerinde, özellikle Eylül'de,

adak adamaya.

Stratonikeia'nın üzerinden
önce termik santralın *zehiri* geçti
ve nihayet düpedüz bir *duble yol* geçti.
Şimdi, Yatağan Terminali'ne yutacağı
kömür götürmek için
Köylünün elinden alıyorlar o köyleri,
asırlık zeytinlikleri.

Lagina Osman Hamdi Bey'in
Anadolu'da *ilk* arkeolojik kazıyı yaptığı yer. Önemi bu.
'*Kendimizin*' yaptı *tek* eski kazı.

Lübnan'da çalışmaya hazırlanırken,
iş gücü bırakıp oraya koşmuş Osman Hamdi Bey..

Koşmuş?

Çünkü *Halikarnas/ Mausoleion, Knidos, ve Rodos'u*
silip süpüren *Sir Newton'un*
gözünü bu sefer oraya diktiğini öğrendiği için.
1892'den itibaren hiç ayrılmadan 3 yıl çalışmış.
Çıkardıkları eserler develer ve kağnılarla
Güllük'e taşınmış.
Oradan gemilerle İstanbul'a, *müze*ye.

O dönem boyunca yörenin önde gelen eşrafından
Molla Tahir Bey 'İstanbulu konuğunu'
konağında ağırlamış.

Ben arabamı park ettiğimde
dondurucu soğukta o ısıtmasız binanın
tek gözü-kulağı, Mersinli bir kadın memure
karşıladi beni.

Konağın elden geçirilip müze olmasından
bu yana o memure oradaymış.

Heyecan içinde gezdirdi beni.

Çok şey onun gayretiyle yapılmış orada.
Vaktiyle *katır ahır*ı olan giriş katına
Osman Hamdi Bey'in ünlü tablolarının
replikaları yerleştirilmiş.
Üst kat, konağın yaşama alanı gibi bezenmiş.
Odalar, dolaplar, eski eşyalar, uzun sedirler...
Gözü gibi bakıyor eserine Memure Hanım;
çoğunu o toplamış sergilenenlerin,
geçmişini okumuş, öğrenmiş.

Beni en çok Osman Hamdi Bey'in
misafir edildiği konakta çalıştığı
küçük bir oda etkiledi.
Büyük bir adama o kadarı yetmiş.

Bir de o vefakâr memurenin anlattığı,
kasabada bilinen ama hiç yazılmamış,
ama kulaktan kulağa bana kadar ulaşan
hüzünlü bir küçük hayat parçası.

Osman Hamdi, Konağın genç kızına çok aşık olmuş.
Zaliha dedi galiba '*rehberim*' genç kızın adı için.

Osman Hamdi Bey onun göreceği yerlere
geceleri güller bırakmış konağın geniş bahçesinde.
Kırık aşk.
Sonu olamayacağı başında belli olanlardan.
Kazı bitmiş, Osman Hamdi Bey İstanbul'a dönmüş.

Yıllar sonra bir davetiye (*okuntu*) ulaşmış İstanbul'a.
Molla Tahir Bey'den.
Zaliha'nın düğünü için.

Osman Hamdi Bey özel bir 'tabak takımı' yapıp
göndermiş düğün evine...

Tabakların ortasında *gül deseni* varmış.

